Arkeol. M. 100/23.6.1997

Rautakautisen hajalöytöpaikan tarkastuskertomus:

410 04 0113

Kunta: LAUKAA **Kylä: Savio**
Nimi: Majaniemi **Inv.nro:**

Mj.tyyppi: hajalöytöpaikka Luokka: 3
Ajoitus: rautakautinen

Kartta: 3212 08 Koordinaatit: paikka +- 20 m
X: 6909 03 Y: 3448 81 Z: 80.5 Z2: 81.0

Rautainen nuolenkärki rantaviivalta. Hiekkakangasta Leppäveden rannalla.

Tutkija: Sepänmaa Timo tarkastus 11/1996

Tila: Mattila (Mattilan kesäsiirtola)
Omistaja: Jyväskylän kaupunki
Osoite:

Löydöt:
KM 29912 RAUTAINEN NUOLENKÄRKI, 1 kpl, 29 g,
Lehti lattea, suurin leveys keskikohdan alapuolella, ruoto lattea suorakaide. Lehden pituus 72 mm, kärjestä arviolta n. 5 mm katkennut. Ruoto 50 mm pitkä, juuresta 11 mm leveä ja 5 mm paksu. Hiekkasen tyyppiä 3 B IV.

Paikka sijaitsee Laukaan kirkosta 15.0 km S, Leppäveden itärannalla, länteen pistävän sorasärkän (Majaniemi) pohjoistyvellä.

Sepänmaa 1996:

Laukaalainen arkeologian harrastaja Eero Lientola löysi metallinilmaisimella lokakuussa 1996 rautaisen nuolenkärjen Majaniemen pohjoispuolelta, hiekkarannalta. Kävin tarkastamassa alueen marraskuussa 1996. Mukana oli Pirjo Sojakka Keski-Suomen museosta, löytäjä ei ollut mukana, mutta löytötiedot olivat riittävän tarkkoja.

Paikka kuuluu harjualueeseen, josta tunnetaan useita kivikautisia asuinpaikkoja: Harjukankaan hiekkakuoppien tienoilta n. 700 m koilliseen useita ja n. 200 m koilliseen asumuspainanteita (Majakaarre). Lisäksi kylän pelloilta 1,5 km säteellä (lähinnä itään) tunnetaan lukuisia kivikautisia hajalöytöjä sekä kivi- ja varhaisrautakautinen asuinpaikka (Kylämäki eli Vanhapaikka) 1,1 km kaakkoon.

Löytöpaikka kuuluu Mattilan kesäsiirtolan alueeseen. Alue on varsin hyvin säilynyttä melko loivapiirteistä hiekkakangasta. Leppäveden rannassa on pitkiä luonnontilaisia hiekkarantoja. Majaniemi on satakunta metriä pitkä länsiluoteeseen pistävä sorasärkkä. Nuolenkärki löytyi niemen pohjoispuolelta, muutama kymmentä metriä sen tyveltä pohjoiseen, rantahietikolta. Löytöpaikka on Leppäveden pinnan ollessa korkeimmillaan veden alla, mutta oli löytöhetkellä selvästi alempana. Löytökohdalta on noin 2 metriä nykyisen korkeimman veden ja jään puskeman hietikon ylärajaan. Tästä edelleen pari metriä sisämaahan ja noin metrin korkeammalla on pitkäaikainen rantatörmä.

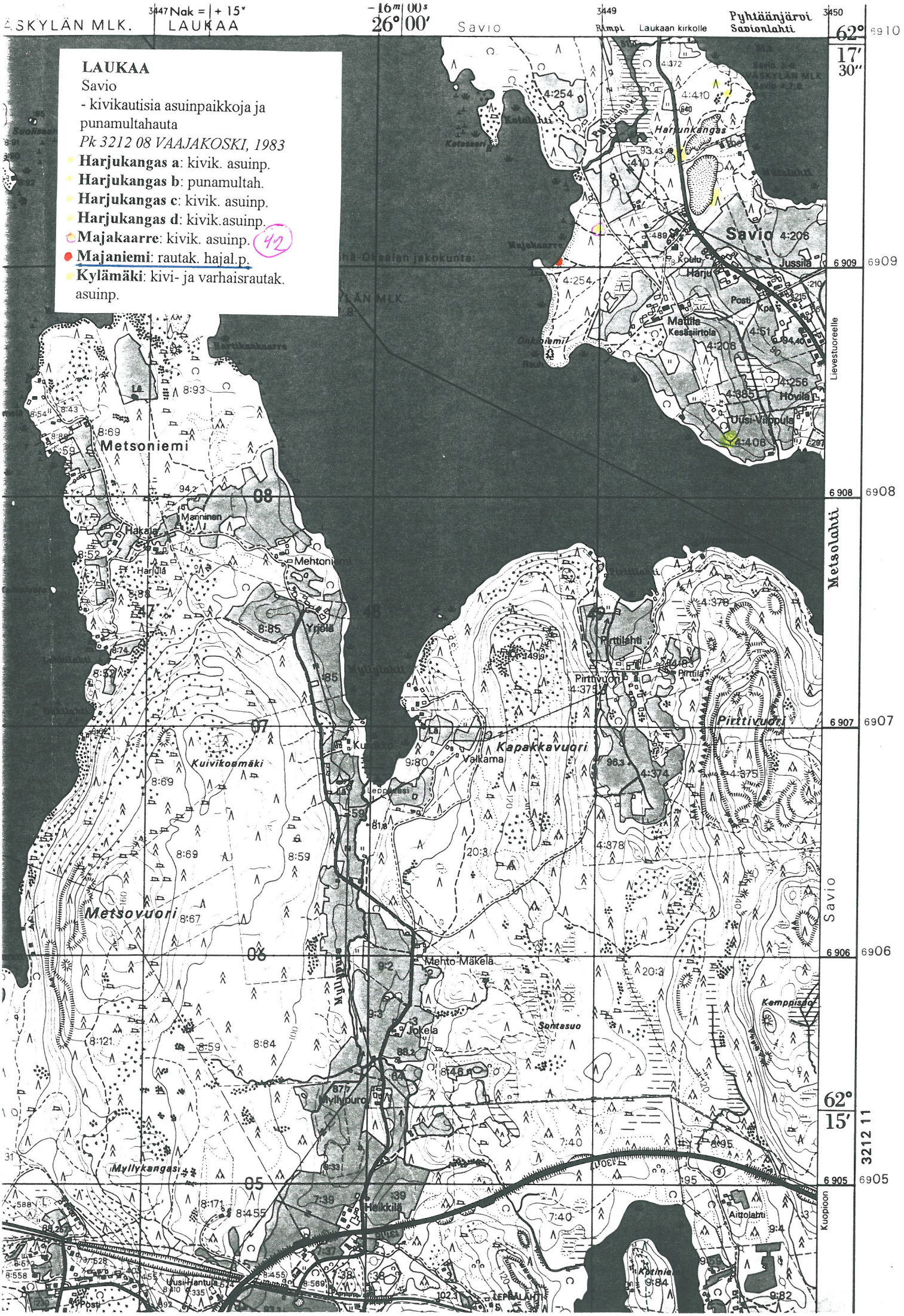

Rautaisen nuolenkärjen löytöpaikka rastin osoittamassa paikassa. Kuvattu etelään. Kuva: Timo Sepänmaa.

En tehnyt tälle alueelle koekuoppia. Tutkin rantahietikkoa ja maanpintaa polkujen kuluttamilta kohdilta, mutta näissä en havainnut merkkejä muinaisjäännöksestä. Kuitenkin paikka vaikuttaa maaston puolesta hyvin sopivalta pyyntiasuinpaikaksi. (Huom. myös Maja-nimet, jotka topografisesti vastaavissa paikoissa tuntuvat selvästi korreloivan myöhäisrautakautisten erä ja/tai lappalaisasuinpaikkojen kanssa Keski-Suomessa.) Lähialueella, muutaman kymmenen - muutaman sadan metrin säteellä on useita pyyntikuoppamaisia, halkaisijaltaan parimetrisiä kuopanteita. Näitä ei ole mitenkään tutkittu eikä kirjattu muinaisjäännösrekisteriin. Kyseessä saattavat olla esim. pyyntikuopat tai kuoppaliedet.
Leppäveden pinnanvaihtelut kampakeraamisen ajan jälkeen eivät ole tiedossa, mutta järvi lienee kuroutunut Päijänteestä omaksi altaakseen rautakauden lopulla (Leppävesi 80,8 m mpy, Päijänne nyk. 78,0, viime vuosisadalle ennen keinotekoista laskua n. 79,0-79,5 m mpy). Näin ollen sekä korkeussuhteet, että topografiset olot huomioon otettuna on mahdollista, että löytöpaikan tuntumassa on asuinpaikkaa tai muuta kiinteää muinaisjäännöstä. Tätä ei kuitenkaan toistaiseksi ole havaittu.

Jyväskylässä 27.12.1996

Timo Sepänmaa
K-S ympäristökeskus

LAUKAA
Savio
- kivikautisia asuinpaikkoja ja punamultahauta
Pk 3212 08 VAAJAKOSKI, 1983
Harjukangas a: kivik. asuinp.
Harjukangas b: punamultah.
Harjukangas c: kivik. asuinp.
Harjukangas d: kivik.asuinp.
Majakaarre: kivik. asuinp. (42)
Majaniemi: rautak. hajal.p.
Kylämäki: kivi- ja varhaisrautak. asuinp.
SKYLÄN MLK.
LAUKAA
Savio
Rimpi
Laukaan kirkolle
Pyhäänjärvi
Savionlahti
Harjunkangas
Savio 4:206
Koulu
Harju
Jussila
Posti
Kpa
Mattila
Kesäsiirtola
Lievestuoreelle
Majaniemi
Metsoniemi
Hakala
Mehtonen
Harjula
Yrjölä
Pirttilahti
Pirttivuori
Kapakkavuori
Valkama
Kuivikoumäki
Metsovuori
Mehto-Mäkelä
Jokela
Sontasuo
Kamppisuo
Myllykangas
Myllykuru
Heikkilä
Aittolahti
Kuopioon
Uusi-Hantula
Posti
LEPPÄLAHTI
Metsolahti
Savio
62° 17′ 30″
62° 15′
6 909
6 908
6 907
6 906
6 905
6909
6908
6907
6906
6905
3212 11